

2011

HISTORY (Paper – II) (Optional)**इतिहास (पत्रिका – II) (वैकल्पिक)****Standard : Degree****स्तर : पदवी****Total Marks : 200****एकूण गुण : 200****Nature : Conventional (Essay) Type****स्वरूप : पारंपारिक (वर्णनात्मक)****Duration : 3 Hours****कालावधी : 3 तास****N.B. :****सूचना :**

(1) Answers must be written either in **English** or in **Marathi**.

उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.

(2) Question No. 1 is **compulsory**. Of the remaining questions, attempt **any four** selecting **one** question from **each Section**.

प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.

(3) Figures to the **RIGHT** indicate marks of the respective question.

उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

(4) Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed

ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे, तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल. अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.

(5) Credit will be given for orderly, concise and effective writing.

नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.

(6) Candidates should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.

उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.

(7) In case of any ambiguity, English version will be considered as authentic

कोणत्याही प्रकाराच्या संदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर ग्राह्य समजले जाईल.

P.T.O.**SEAL**

SECTION - A

Marks
गुण

1. Answer any four of the following (10 marks each) :

खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 10 गुण) :

(a) Discuss the military and immediate causes responsible for the revolt of 1857.	10
भारतातील 1857 च्या उठावास जबाबदार ठरलेल्या लष्करी व तात्कालिक कारणांची चर्चा करा.	
(b) Which conditions laid the foundation of capitalist economy in Europe ?	10
युरोपातील भांडवली अर्थरचनेसाठी कोणत्या पायाभूत अटी होत्या ?	
(c) What was the contribution of Lenin to the Russian Revolution ?	10
रशियन राज्यक्रांतीमध्ये लेनिनने बजावलेली भूमिका लिहा.	
(d) Write a note on Subhashchandra Bose and Indian National Army.	10
सुभाषचंद्र बोस व भारतीय राष्ट्रीय सैन्य यावर टिपण लिहा.	
(e) Evaluate the problems encountered in the process of integration with India of Kashmir.	10
काश्मिरच्या भारताबरोबरच्या एकीकरणाच्या प्रक्रियेत आलेल्या समस्यांची चर्चा करा.	

SECTION - A

विभाग - अ

2. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) What do you understand by the term 'subsidiary alliance' ? Write advantages of the subsidiary system.	10
“तैनाती फौज धोरण” म्हणजे काय ? तैनाती फौज पद्धतीचे फायदे लिहा.	
(b) Discuss detail on permanent settlement.	10
कायमधारा पद्धतीवर सविस्तर चर्चा करा.	
(c) Discuss the role played by M. G. Ranade in Prarthana Samaj.	15
एम. जी. रानडे यांनी प्रार्थना समाजात बजावलेल्या भूमिकेची चर्चा करा.	

3. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Discuss the administrative reforms of Lord Dalhousie.	10
लॉर्ड डलहौसीच्या प्रशासकीय सुधारणांची चर्चा करा.	
(b) Explain the concept of de-industrialisation.	15
अनौद्योगीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करा.	
(c) Trace the Sikh reform movement.	15
शिखांच्या सुधारणा चळवळीचा आढावा घ्या.	

SECTION – B**विभाग – ब**

4. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Write on Moreley-Minto reform of 1909.	10
इ. स. 1909 च्या मोर्ले-मिंटो सुधारणेवर लिहा.	
(b) Discuss the Gandhian phase of Indian Freedom Movement.	15
भारतीय स्वातंत्र्य आंदोलनातील गांधी पर्वाची चर्चा करा.	
(c) Discuss the role played by Dr. B. R. Ambedkar in removal of untouchability.	15
डॉ. बी. आर. आंबेडकरांची अस्पृश्यता निवारणेतील बजावलेल्या भूमिकेची चर्चा करा.	

5. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) What was the contribution of the revolutionaries to the Indian Freedom Movement ?	10
भारतीय स्वातंत्र्य आंदोलनात क्रांतीकारकांचे योगदान काय होते ?	
(b) Discuss the chief features of the Govt. of India Act 1935.	15
इ. स. 1935 च्या भारत सरकारच्या कायद्याची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा.	
(c) What were internal problems in India in the Nehru era ?	15
नेहरूच्या काळातील भारतातील अंतर्गत समस्या कोणत्या होत्या ?	

SECTION – C**विभाग – क**

6. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Examine in detail, subaltern school of Gramsci.	10
ग्रामसीच्या सबाल्टर्न स्कूल विषयी विस्तृत विवेचन करा.	
(b) State the importance of the French revolution in the context of the world History.	15
फ्रेंच राज्यक्रांतीचे महत्त्व जगाच्या इतिहासाच्या संदर्भात सांगा.	
(c) Give an account of Mussolini's Fascism in detail.	15
मुसोलीनीच्या फॅसीझमचा तपशीलवार आढावा घ्या.	

P.T.O.

7. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) What were the consequences of the 'American war of Independence' ? 10
'अमेरिकेच्या स्वातंत्र्य' युद्धाचे परिणाम कोणते होते ?
- (b) What were the effects of the Industrial revolution on the world ? 15
औद्योगिक क्रांतीचे जगावर कोणते परिणाम झाले ?
- (c) How did the British economically exploit the Chinese ? 15
ब्रिटिशांनी चीनची आर्थिक पिळवणूक कशी केली ?

SECTION - D

विभाग - ड

8. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) State the causes of World War - I. 10
पहिल्या महायुद्धाची कारणे सांगा.
- (b) Give the causes and effects of Cold War. 15
शीतयुद्धाची कारणे व परिणाम सांगा.
- (c) Give an account of liberation struggle in Vietnam and role played by America in the same. 15
व्हिएतनाम मधील स्वातंत्र्य लढ्याचा आढावा घेऊन त्यात अमेरिकेची भूमिका स्पष्ट करा.

9. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) Why did Japan surrender on 14th August 1945 ? 10
14 ऑगस्ट 1945 ला जपानने शरणागती का पत्करली.
- (b) What are the functions of general assembly ? 15
आमसभेचे कार्य कोणते आहेत ?
- (c) What were the causes of Arab-Israeli wars from 1948-1973 ? 15
1948-1973 च्या अरब-इस्त्रायली युद्धाची कारणे काय होती ?